

Література

1. Діденко М. О. Формування позитивної мотивації студентів при вивченні іноземних мов [Електронний ресурс] / М. О. Діденко // Водний транспорт. – 2013. – Вип. 1. – С. 121–124. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vodt_2013_1_24.pdf.
2. Дробноход М. Сьогодні і проблеми вищої школи України [Електронний ресурс] / М. Дробноход. – Режим доступу: <http://anvsu.org.ua>.
3. Кочарян А. С. Эффективность учебной деятельности студентов: проблема выбора факторов успешности и мишеней педагогического воздействия / А. С. Кочарян, Е. В. Фролова, В. Н. Павленко, Н. А. Чичихина // Проблемы емпіричних досліджень у психології. – 2009. – Вип. 2. – С. 379–387.
4. Кочарян О. С. Структура мотивації навчальної діяльності студентів: [навч. посіб.] / О. С. Кочарян, Е. В. Фролова, В. М. Павленко. – Х. : Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харк. авіац. ін-т», 2011. – 40 с.
4. Черняк Н. О. Формування мотивації студентів до навчання у ВНЗ [Електронний ресурс] / Н. О. Черняк // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. – 2013. – № 38–39. – С. 388–393. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Pipo_2013_38-39_63.pdf.

УДК 378.013-047.22

Ірина Драч

АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ УПРОВАДЖЕННЯ МОДЕЛІ КОМПЕТЕНТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДГОТОВКОЮ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Драч І. І. Аналіз результатів упровадження моделі компетентісно-орієнтованого управління підготовкою майбутніх викладачів вищої школи.

У статті обґрунтовано необхідність оновлення управлінських механізмів під час здійснення компетентісно-орієнтованої підготовки майбутніх викладачів вищої школи, проаналізовано результати педагогічного експерименту щодо впровадження його моделі в ході підготовки магістрантів педагогіки вищої школи. Розкрито особливості динаміки розвитку когнітивного, діяльнісного та особистісного компонентів професійної компетентності майбутніх викладачів вищої школи. Зроблено висновок щодо зумовленості більш вираженої динаміки показників сформованості професійної компетентності студентів в експериментальних групах порівняно з контрольними групами додатковим впливом розробленої моделі компетентісно-орієнтованого управління професійною підготовкою магістрантів педагогіки вищої школи.

Ключові слова: компетентісний підхід, компетентісно-орієнтоване управління, професійна підготовка, професійна компетентність.

Драч И. И. Анализ результатов внедрения модели компетентностно-ориентированного управления подготовкой будущих преподавателей высшей школы.

В статье обоснована необходимость обновления управленческих механизмов при осуществлении компетентностно-ориентированной подготовки будущих преподавателей высшей школы. Проанализированы результаты педагогического эксперимента по внедрению модели компетентностно-ориентированного управления в ходе подготовки магистрантов педагогики высшей школы. Раскрыты особенности динамики развития когнитивного, деятельностного и личностного компонентов профессиональной компетентности будущих преподавателей высшей школы. Сделан вывод о связи более выраженной динамики показателей сформированности профессиональной компетентности студентов в экспериментальных группах по

сравнению с контрольными группами с дополнительным влиянием разработанной модели компетентностно-ориентированного управления профессиональной подготовкой магистрантов педагогики высшей школы.

Ключевые слова: компетентностный подход, компетентностно-ориентированное управление, профессиональная подготовка, профессиональная компетентность.

Drach I. I. Analysis of the results of the implementation of competence-based management model training for future high school teachers.

The paper substantiates the need to update the administrative mechanisms in the implementation of competence-oriented training of future teachers in higher education. The results of the pedagogical experiment to introduce competence-based management model in preparation for graduate pedagogy of higher education are analyzed. The features of the dynamics of cognitive development, the activity and personal components of professional competence of future teachers in higher education are disclosed. Concluded due more pronounced dynamics of the formation of professional competence of students in the experimental groups compared with the control groups with the additional influence of the model developed competence-based management training pedagogy graduate high school.

Key words: competence approach, competence-based management, training, professional competence.

Аналіз стану сучасної вищої освіти свідчить про зростаючу потребу у здійсненні компетентнісно-орієнтованої підготовки майбутніх фахівців. Упровадження компетентнісного підходу у вищій школі зумовлює необхідність створення належних управлінських механізмів задля реалізації нових завдань.

Компетентнісно-орієнтоване управління підготовкою майбутніх викладачів вищої школи в системі управлінської освітньої діяльності характеризується такими ознаками: спрямованість на формування професійної компетентності майбутніх фахівців; людиноцентричний характер; спрямованість на самонавчання і саморозвиток майбутніх викладачів вищої школи [2]. Реалізація компетентнісно-орієнтованого управління передбачає інтеграцію та систематизацію управлінських впливів усіх рівнів на процес формування професійної компетентності майбутніх викладачів вищої школи.

Оскільки саме викладачі ВНЗ повинні брати участь у впровадженні компетентнісного підходу в освіту, компетентнісно-орієнтована підготовка має особливе значення для магистрантів за спеціальністю «Педагогіка вищої школи».

Аналіз останніх досліджень та публікацій, присвячених проблемі управління освітою [1; 3–11], показав, що кількість наукових досліджень щодо сучасних технологій управління професійною підготовкою майбутніх фахівців є недостатньою. Для розв'язання цієї проблеми нами було розроблено систему компетентнісно-орієнтованого управління професійною підготовкою магистрантів педагогіки вищої школи [2]. Специфіка окресленої системи компетентнісно-орієнтованого управління знайшло відображення в її моделі, яка розкриває його якісну своєрідність і самодостатність та передбачає врахування виокремлених підходів, закономірностей, принципів та організаційно-технологічного забезпечення цього виду управління.

Метою статті є аналіз результатів педагогічного експерименту щодо впровадження моделі компетентнісно-орієнтованого управління підготовкою майбутніх викладачів вищої школи в Університеті менеджменту освіти НАПН України.

Задля визначення ефективності моделі системи управління формуванням професійної компетентності майбутніх викладачів вищої школи проведено

оцінювання, здійснено аналіз та узагальнення результатів експериментальної перевірки розробленої моделі. Порівнянню й аналізу підлягали основні результати професійної підготовки магістрантів педагогіки вищої школи експериментальних та контрольних груп. Для цього проведено визначення рівня сформованості професійної компетентності студентів на початку та наприкінці педагогічного експерименту, яке передбачало оцінювання когнітивного, діяльнісного й особистісного компонентів. Представимо і прокоментуємо основні результати емпіричного дослідження.

Порівняльний аналіз результатів щодо сформованості когнітивного компонента професійної компетентності магістрантів педагогіки вищої школи, представлений у таблиці (табл. 1), засвідчив більший приріст якості знань студентів з дисциплін психолого-педагогічного циклу в експериментальних групах порівняно з контрольними.

Таблиця 1

**Характеристика стану теоретичних знань студентів
з психолого-педагогічних дисциплін (на початок (ПЕ) та кінець (КЕ) експерименту)**

Дисципліна	Експериментальні групи, %				Контрольні групи, %			
	Заг. усп-ть		Якіс. усп-ть		Заг. усп-ть		Якіс. усп-ть	
	ПЕ	КЕ	ПЕ	КЕ	ПЕ	КЕ	ПЕ	КЕ
Педагогічна та професійна психологія	100	100	70,3	84,2	100	100	70,3	72,4
Дидактичні системи у вищій освіті	100	100	74,3	92,1	100	100	73,0	71,2
Інформаційні технології в освіті	100	100	71,7	88,7	100	100	71,0	73,5
Методологія та організація наукових досліджень	100	100	70,7	84,5	100	100	71,3	75,1
Вища освіта і Болонський процес	100	100	79,3	96,8	100	100	79,0	82,3

Уважаємо, що отриманий результат зумовлений упровадженням у процес професійної підготовки студентів експериментальних груп модернізованого змісту, технологічного та науково-методичного супроводу навчального процесу.

Як уже зазначалося, безпосереднім підтвердженням результативності компетентнісно-орієнтованого управління є зміни за показниками, що відображають якісні особливості процесу професійної підготовки викладачів ВНЗ. До таких нами віднесено розвиток професійних умінь та професійно-особистісних якостей магістрантів.

Проаналізуємо розвиток професійних умінь магістрантів педагогіки вищої школи у ході професійної підготовки. Повторна діагностика професійних умінь студентів експериментальних та контрольних груп дозволила зафіксувати позитивну динаміку рівнів вияву окреслених умінь за всіма визначеними показниками. Водночас показники сформованості умінь мають суттєві відмінності: якщо в експериментальних групах спостерігається зростання показників сформованості професійних умінь від 15% до 21%, то в контрольних групах зростання не перевищувало 4% – 9%.

Результати порівняльного аналізу розподілу студентів експериментальних і контрольних груп за рівнями сформованості професійних умінь відображено в таблицях (табл. 2, табл. 3).

Виходячи з того, що результати контрольних груп спостерігалася в природному режимі функціонування, незначна динаміка показників, що характеризують сформованість професійних умінь у цих групах, найімовірніше, відображає типову ситуацію, характерну для вищих навчальних закладів, які здійснюють підготовку

магістрантів педагогіки вищої школи. Така динаміка є природною, об'єктивною, оскільки сам освітній процес у вищому навчальному закладі сприяє розвитку особистості. Водночас його вплив може бути більш чи менш інтенсивним.

Таблиця 2

Порівняльний аналіз рівнів сформованості професійних умінь студентів експериментальних груп (на початок та кінець експерименту)

Професійні вміння	Рівні сформованості професійних умінь студентів								
	Високий			Середній			Низький		
	ЕГ1	ЕГ2	ЕГ3	ЕГ1	ЕГ2	ЕГ3	ЕГ1	ЕГ2	ЕГ3
Психолого-педагогічні вміння	16,7	14,8	17,9	54,2	51,9	42,8	29,1	33,3	39,3
	24,5	19,9	25,1	61,9	63,3	54,8	13,6	16,8	20,1
Науково-дослідні вміння	8,3	11,1	14,3	48,1	33,3	31,1	43,6	55,6	53,6
	15,4	18,2	18,0	58,8	44,4	48,7	25,8	37,4	32,4
Організаційні вміння	20,8	22,2	17,9	42,3	48,6	53,5	26,9	29,2	28,6
	27,8	27,8	25,9	50,5	57,1	61,6	11,7	15,1	16,1

Таблиця 3

Порівняльний аналіз рівнів сформованості професійних умінь студентів контрольних груп (на початок та кінець експерименту)

Професійні вміння	Рівні сформованості професійних умінь студентів								
	Високий			Середній			Низький		
	КГ1	КГ2	КГ3	КГ1	КГ2	КГ3	КГ1	КГ2	КГ3
Психолого-педагогічні вміння	16,0	18,5	14,8	52,0	51,9	48,5	32,0	29,6	36,7
	16,0	21,1	18,1	56,0	56,0	51,7	28,0	22,9	30,2
Науково-дослідні вміння	12,0	11,1	13,3	40,0	44,5	40,0	48,0	44,4	46,7
	16,0	15,1	16,1	44,0	48,8	46,3	40,0	36,1	37,6
Організаційні вміння	20,0	18,5	23,3	48,0	55,6	46,5	32,0	25,9	30,0
	20,0	21,3	24,9	52,0	58,9	50,6	28,0	19,8	24,2

Набагато більше виражена динаміка показників сформованості професійних умінь студентів в експериментальних групах порівняно з контрольними групами дозволяє зробити висновок про її зумовленість значною мірою додатковим впливом розробленої моделі компетентнісно орієнтованого управління професійною підготовкою магістрантів педагогіки вищої школи.

Третім багатовимірним критерієм здійснюваної нами діагностики стали професійно-особистісні (соціально та професійно значущі) якості студентів. Зазначимо, що сформовані якості студентів мають забезпечити їм не тільки успішність науково-педагогічної діяльності, а й стати важливою умовою їх професійного розвитку й саморозвитку. Порівняльний аналіз даних щодо сформованості соціально значущих якостей (СЗОЯ) студентів експериментальних і контрольних груп на початок та кінець експерименту відтворено в таблицях (табл. 4, табл. 5).

Дані щодо сформованості професійно значущих якостей (ПЗОЯ) студентів експериментальних і контрольних груп на кінець експерименту наведено в таблицях (табл. 6, табл. 7).

Таблиця 4

Порівняльний аналіз рівнів сформованості соціально значущих якостей студентів експериментальних груп (у % на початок та кінець експерименту)

Професійно значущі особисті якості	Рівні сформованості СЗОЯ студентів								
	Високий			Середній			Низький		
	ЕГ1	ЕГ2	ЕГ3	ЕГ1	ЕГ2	ЕГ3	ЕГ1	ЕГ2	ЕГ3
Моральна стійкість	20,8	11,1	10,7	62,5	81,5	78,6	16,7	7,4	10,7
	20,8	11,1	10,7	62,5	81,5	78,6	16,7	7,4	10,7
Патріотизм	29,2	33,3	35,7	50,0	40,7	35,7	20,8	25,9	28,6
	29,2	33,3	35,7	50,0	40,7	35,7	20,8	25,9	28,6
Наявність соціально значущих ідеалів	8,3	18,5	10,7	58,3	44,4	50,0	33,3	37,0	39,3
	8,3	18,5	10,7	58,3	44,4	50,0	33,3	37,0	39,3
Повага до особистості	50,0	51,9	39,3	45,8	40,7	21,4	4,2	7,4	39,3
	50,0	51,9	39,3	45,8	40,7	21,4	4,2	7,4	39,3
Активна життєва позиція	29,2	22,2	32,1	45,8	48,1	39,3	25,0	29,6	28,6
	29,2	22,2	32,1	45,8	48,1	39,3	25,0	29,6	28,6

Таблиця 5

Порівняльний аналіз рівнів сформованості соціально значущих якостей студентів контрольних груп (у % на початок та кінець експерименту)

Професійно значущі особисті якості	Рівні сформованості ПЗОЯ студентів								
	Високий			Середній			Низький		
	ЕГ1	ЕГ2	ЕГ3	ЕГ1	ЕГ2	ЕГ3	ЕГ1	ЕГ2	ЕГ3
Моральна стійкість	20,8	11,1	10,7	62,5	81,5	78,6	16,7	7,4	10,7
	20,8	11,1	10,7	62,5	81,5	78,6	16,7	7,4	10,7
Патріотизм	29,2	33,3	35,7	50,0	40,7	35,7	20,8	25,9	28,6
	29,2	33,3	35,7	50,0	40,7	35,7	20,8	25,9	28,6
Наявність соціально значущих ідеалів	8,3	18,5	10,7	58,3	44,4	50,0	33,3	37,0	39,3
	8,3	18,5	10,7	58,3	44,4	50,0	33,3	37,0	39,3
Повага до особистості	50,0	51,9	39,3	45,8	40,7	21,4	4,2	7,4	39,3
	50,0	51,9	39,3	45,8	40,7	21,4	4,2	7,4	39,3
Активна життєва позиція	29,2	22,2	32,1	45,8	48,1	39,3	25,0	29,6	28,6
	29,2	22,2	32,1	45,8	48,1	39,3	25,0	29,6	28,6

Таблиця 6

Порівняльний аналіз рівнів сформованості професійно значущих якостей студентів експериментальних груп (у % на початок та кінець експерименту)

Професійно значущі особисті якості	Рівні сформованості ПЗОЯ студентів								
	Високий			Середній			Низький		
	ЕГ1	ЕГ2	ЕГ3	ЕГ1	ЕГ2	ЕГ3	ЕГ1	ЕГ2	ЕГ3
Комунікативність	12,5	18,5	14,3	54,2	49,9	53,6	35,3	31,6	35,8
	19,7	23,7	22,5	66,7	65,1	66,1	15,6	11,2	15,1
Емпатійність	8,3	14,8	10,7	51,9	48,2	50,5	39,8	39,3	37,0
	18,8	21,3	15,8	64,2	61,5	62,8	22,8	19,5	19,1
Тактовність	12,5	14,8	17,8	54,2	55,6	53,6	33,3	31,6	29,6
	18,7	19,7	23,9	65,8	67,9	65,9	15,5	14,4	11,2
Емоційна зрілість	12,5	14,8	14,2	44,4	48,2	46,4	43,1	39,8	30,4
	17,5	19,4	19,4	54,5	58,4	56,5	28,0	25,0	24,1
Організованість	16,7	18,5	17,6	51,0	51,2	50,0	32,3	30,3	32,4
	17,5	22,5	21,2	61,9	59,7	58,2	20,6	17,8	20,6
Рефлексивність	8,3	11,1	10,7	37,0	33,3	32,1	54,7	55,6	57,2
	18,0	16,8	17,9	47,1	46,0	44,4	34,9	37,2	37,7
Здатність до саморозвитку	8,3	7,4	7,1	54,2	48,1	46,4	37,5	44,5	49,3
	17,9	14,6	11,3	66,0	15,4	61,6	16,1	21,9	29,9

Порівняльний аналіз рівнів сформованості професійно значущих якостей студентів контрольних груп (на початок та кінець експерименту)

Професійнозначущі особисті якості	Рівні сформованості ПЗОЯ студентів								
	Високий			Середній			Низький		
	КГ1	КГ2	КГ3	КГ1	КГ2	КГ3	КГ1	КГ2	КГ3
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Комунікативність	15,6	14,6	18,3	54,9	53,6	56,6	29,5	31,8	25,1
	15,6	17,2	20,6	60,3	57,8	61,4	24,1	29,5	18,0
Емпатійність	13,9	13,4	13,3	47,6	48,9	46,7	38,5	37,3	40,0
	15,0	13,7	14,8	52,6	54,7	51,9	32,4	33,2	33,3
Тактовність	14,6	18,3	15,9	51,2	52,4	53,3	34,2	29,3	30,8
	16,7	20,8	18,2	53,9	55,2	56,4	29,4	24,0	25,4
Емоційна зрілість	12,2	15,6	14,6	48,9	52,4	50,0	38,9	32,0	35,4
	14,4	17,7	16,3	52,6	56,5	53,2	33,0	25,8	30,5
Організованість	15,9	17,1	17,1	52,4	47,6	56,7	31,7	35,3	36,2
	18,0	17,9	18,6	56,5	51,7	61,8	25,5	30,4	29,6
Рефлексивність	8,5	11,0	8,8	34,2	35,4	36,7	57,3	53,6	54,5
	11,0	12,8	11,0	36,8	39,3	40,7	52,2	47,9	49,3
Здатність до саморозвитку	9,8	8,5	9,8	39,0	47,6	43,3	51,2	43,9	47,9
	12,3	10,1	11,0	41,8	50,8	47,6	45,9	39,1	42,4

Наведені дані свідчать про значну позитивну динаміку вияву ПЗОЯ студентів експериментальних груп на кінець експерименту в межах двох рівнів: «середнього» і «низького». Кількість студентів з низьким рівнем ПЗОЯ в середньому в експериментальних групах скоротилася більше, ніж на 20%. Відповідно, збільшилася кількість студентів, які мають середній і високий рівень вияву ПЗОЯ. Відмітно переважну динаміку середнього рівня, водночас кількість студентів, які мають високий рівень вияву ПЗОЯ, збільшилася незначною мірою. Динаміка розвитку соціально значущих якостей студентів виявилася менш вираженою.

У контрольних групах спостерігалася така ж тенденція щодо динаміки вияву професійно особистісних якостей студентів. Найбільше змінилися показники ПЗОЯ низького та середнього рівнів. Проте у цих групах отримані більш низькі показники: кількість студентів з низьким рівнем ПЗОЯ у контрольних групах скоротилася в середньому на 7%, відповідно збільшивши кількість студентів з середнім і високим рівнями вияву ПЗОЯ. Слід зазначити, що як і в експериментальних групах, у контрольних спостерігалася незначне зростання кількості студентів із високим рівнем вияву професійно-особистісних якостей студентів.

Порівняльний аналіз наведених даних, на нашу думку, свідчить про дієвість створених умов для розвитку індивідуальних якостей студентів у процесі впровадження моделі системи управління компетентнісно-орієнтованою підготовкою магістрантів педагогіки вищої школи, у повному обсязі реалізованих у різних формах психолого-педагогічної підтримки (фасилітаційний супровід професійно-особистісного зростання, створення інноваційного освітнього середовища, діалогові форми навчання тощо). Це зумовило значно більше зростання показників професійно-особистісних якостей студентів в експериментальних групах.

Оцінювання рівня сформованості професійної компетентності студентів засвідчило також значно більшу позитивну динаміку цього показника в експериментальних групах, ніж у контрольних групах. Порівняльний аналіз даних щодо рівня сформованості професійної компетентності магістрантів експериментальних і контрольних груп на початок та кінець експерименту поданий у таблиці (табл. 8).

Порівняльний аналіз сформованості професійної компетентності студентів (у % на початок та кінець експерименту)

Рівень сформованості професійної компетентності	ЕГ1	ЕГ2	ЕГ3	КГ1	КГ2	КГ3
Високий	8,3	7,4	7,1	8,0	7,4	6,7
	16,6	14,8	14,3	8,8	8,8	8,0
Середній	54,1	51,9	53,6	52,0	55,6	53,3
	75,0	74,1	78,6	56,8	59,1	57,4
Низький	37,6	40,7	39,3	40,0	37,0	40,0
	8,3	11,1	10,7	28,0	27,9	26,76

Як і у випадку з професійно значущими якостями, у всіх групах студентів спостерігалася більш виражена позитивна динаміка в межах «середнього» і «низького» рівнів сформованості професійної компетентності. Водночас в експериментальних групах ця динаміка була значно виразніша, ніж у контрольних: кількість студентів експериментальних груп з високим та середнім рівнем сформованості професійної компетентності збільшилася на 27%–29%, у контрольних – на 11%–13%, зменшуючи відповідно кількість студентів з низьким рівнем.

Виходячи з отриманих даних, можна констатувати, що в експерименті спостерігається пряма залежність між експериментальними змінними і позитивною динамікою рівня сформованості професійної компетентності студентів експериментальних груп. Нижчі показники рівня сформованості професійної компетентності студентів виявлено у контрольних групах, які не перебували під впливом експериментальних змінних.

Отже, компаративний аналіз результатів діагностики професійної компетентності студентів експериментальних та контрольних груп зафіксував більш суттєві зміни всіх параметрів, що діагностуються, в експериментальних групах порівняно з контрольними.

У результаті впровадження моделі системи управління формуванням професійної компетентності магістрантів педагогіки вищої школи спостерігалася зростання успішності навчання студентів, розвиток їх професійних умінь та професійно значущих якостей, підвищилася задоволеність магістрантів процесом навчання, що спричинило позитивний вплив на результативність самої професійної підготовки.

Література

- Борова Т. А.** Теоретичні та методичні засади адаптивного управління професійним розвитком науково-педагогічних працівників вищого навчального закладу: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.06 / Т. А. Борова. – К., 2012. – 438 с.
- Драч І. І.** Теоретико-методичні засади управління формуванням професійної компетентності магістрантів педагогіки вищої школи: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.06 / Драч І. І. – К., 2013. – 485 с.
- Калашнікова С. А.** Теоретико-методологічні засади професійної підготовки управлінців-лідерів в умовах суспільних трансформацій: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.06 / С. А. Калашнікова. – К., 2011. – 462 с.
- Калініна Л. М.** Система інформаційного забезпечення управління загальноосвітнім навчальним закладом: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.06 / Л. М. Калініна. – К., 2008. – 471 с.
- Маслов В. І.** Наукові основи та технології компетентного управління загальноосвітнім навчальним закладом: [монографія] / В. І. Маслов, О. С. Бондар, К. В. Гораш. – Тернопіль: Крок, 2012. – 320 с.
- Олійник В. В.** Наукові основи управління підвищення кваліфікації педагогічних працівників профтехосвіти: [монографія] / В. В. Олійник. – К.: Міленіум, 2003. – 594 с.
- Освітній менеджмент в умовах змін:** [навч. посіб.] / Л. Калініна,

Л. Карамушка, Т. Сорочан; за ред. В. Олійника, Н. Протасової. – Луганськ: СПД Резніков В. С., 2011. – 308 с. **8. Сергєєва Л. М.** Управління розвитком професійно-технічного навчального закладу: теорія і методика : [монографія] / Л. М. Сергєєва; за наук. ред. В. В. Олійника. – К.; Херсон: Айлант, 2013. – 452 с. **9. Сущенко Т. І.** Провідні фактори концептуального впливу на управління освітніми процесами / Т. І. Сущенко // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. – Запоріжжя, 2009. – Вип. 56. – С. 373–379. **10.** Теоретичні і методичні засади моделювання фахової компетентності керівників закладів освіти: [монографія] / Г. В. Єльнікова, О. І. Зайченко, В. І. Маслов та ін.; за ред. Г. В. Єльнікової. – К.; Чернівці: Книги – XXI, 2010. – 460 с. **11. Федоров Г. В.** Системний підхід до управлінської діяльності керівника навчальних закладів у ринкових умовах : [монографія] / Г. В. Федоров. – К.: Дорадо-Друк, 2012. – 240 с.

УДК [378 : 37.011.3-051]:373.3

Аліна Дуднік

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ГРУПОВИХ ФОРМ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Дуднік А. О. Педагогічні умови підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації групових форм пізнавальної діяльності.

У статті обґрунтовано необхідність дотримання педагогічних умов підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації групових форм пізнавальної діяльності. Розглянуто пріоритетні напрями і форми діяльності педагога, що забезпечують формування професійної компетентності майбутніх фахівців.

Ключові слова: професійно-педагогічна діяльність, професійна компетентність, педагогічні умови, групові форми, пізнавальна діяльність.

Dudnik A. A. Pedagogical conditions for preparing would-be primary school teachers for the organization of group forms of learning.

В статье обоснована необходимость придерживаться педагогических условий подготовки будущих учителей начальной школы к организации групповых форм познавательной деятельности. Рассмотрены приоритетные направления и формы деятельности педагога, которые обеспечивают формирование профессиональной компетентности будущих специалистов.

Ключевые слова: профессионально-педагогическая деятельность, профессиональная компетентность, педагогические условия, групповые формы, познавательная деятельность.

Dudnik A. A. Pedagogical Conditions for Preparing Would-be Primary School Teachers for the Organization of the Group Forms of Learning.

The article proves the necessity to implement the pedagogical conditions for preparing would-be primary school teachers for the organization of the group forms of learning. The article examines the main forms of the pedagogical activity of a teacher, who can provide the formation of the professional competence of would-be teachers.

Key words: professional pedagogical activity, professional competence, pedagogical conditions, group forms, learning.